

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind serviciile de plată

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Pentru buna funcționare a pieței unice este esențială asigurarea liberei circulații a bunurilor, a persoanelor, a serviciilor și a capitalurilor prin desființarea frontierelor interne din cadrul Uniunii Europene.

În prezent, la nivelul Comunității, actele normative comunitare existente în acest domeniu nu sunt suficiente iar diferențele semnificative între dispozițiile legislative din statele membre pot genera denaturarea concurenței și confuzie. Aceste obstacole în calea bunei funcționări a pieței unice determină nesiguranța consumatorilor cu privire la drepturile lor și le subminează încrederea în piața internă.

În vederea înlăturării acestor obstacole, a fost elaborată la nivelul Uniunii Europene *Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2007/64 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE*, Directivă prin care se dorește coordonarea dispozițiilor naționale în materie de cerințe prudențiale, de acces pe piață al unor noi prestatori de servicii de plată, de cerințe de informare, precum și în materie de drepturi și obligații ale utilizatorilor și prestatorilor de servicii de plată.

Astfel, potrivit Directivei menționate, utilizatorii serviciilor de plată din toate statele membre vor primi aceleași informații clare cu privire la serviciile de plată, pentru a putea alege în cunoștință de cauză și pentru a putea compara serviciile din cadrul UE.

În prezent, în România, activitatea prestatorilor de servicii de plată, alții decât instituțiile de credit și instituțiile financiare nebancare, nu este reglementată din perspectiva autorizării și supravegherii.

De asemenea, nu există cerințe legale privind regimul de transparență și informare a clienților și regimul drepturilor și obligațiilor utilizatorilor și prestatorilor de servicii de plăți.

Situația descrisă nu caracterizează doar piața serviciilor de plată din România, o serie de alte state membre aflându-se în situații similare ori având instituite regimuri naționale de reglementare între care există diferențe semnificative.

În aceste condiții, atingerea obiectivului de creare a pieței interne comunitare impune asigurarea unui cadru de reglementare unitar la nivelul Uniunii Europene, care să permită libera circulație a serviciilor de plată.

În plus, pentru buna funcționare a pieței serviciilor de plată la nivel național se impune necesitatea creării unui mediu concurențial în care sunt impuse aceleași cerințe pentru prestarea unei activități, indiferent de tipul prestatorilor.

Noul cadru juridic va asigura corelarea legislativă în materie de acces la activitate și supraveghere prudencială a prestatorilor de servicii de plată.

Ordonanța de urgență asigură o transpunere parțială a prevederilor Directivei nr. 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 319/1 din 5.12.2007, prin preluarea dispozițiilor art.1-4, 6-7, 9-27, 29-88, 93 din Directivă .

2. Schimbări preconizate

Proiectul legislativ își propune transpunerea în legislația națională a Directivei Parlamentului European și a Consiliului nr.2007/64 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE.

La elaborarea proiectului s-au luat în considerare, deosebit de textul Directivei, concluziile lucrărilor grupului de lucru constituit la nivelul Comisiei Europene din experți ai statelor membre având ca obiectiv asigurarea unității în transpunerea Directivei, precum și materialele publice realizate de autorități competente din alte state membre.

Principalele aspecte ce fac obiectul reglementării vizează:

- **sfera de aplicare - servicii de plată realizate cu instrumente de plată electronice, în măsura în care instrumentele de plată sunt acceptate într-o rețea deschisă - „open loop” (acceptarea instrumentelor de plată nu este limitată la unul sau un număr redus de furnizori ori produse/servicii);**
- **enumerarea serviciilor de plată vizate - remiterea de bani, plata facturilor, emiterea de card-uri, comerțul electronic, indiferent dacă plata se realizează din disponibilități ori din credit;**
- **cerințe de organizare și funcționare - instituțiile de plată sunt persoane juridice, altele decât instituțiile de credit, autorizate de Banca Națională a României pentru a presta servicii de plată dacă îndeplinesc cerințe privind: nivelul minim de capital, protejarea fondurilor primite de la utilizatorii de servicii de plată, cadrul de administrare a activității riguros conceput, calitatea adecvată a acționarilor semnificativi și conducătorilor, fonduri proprii. Instituțiile de plată din state terțe trebuie să stabilească o persoană juridică într-un stat membru pentru a putea presta activitate în UE;**
- **echivalența de tratament în reglementarea instituțiilor de plată - indiferent dacă prestează exclusiv servicii de plată ori desfășoară în paralel și alte activități (instituții de plată hibrid);**
- **îndeplinirea cumulativă a tuturor condițiilor impuse de legislația în materie – în cazul desfășurării mai multor activități reglementate de către instituțiile de plată hibrid (ex. instituțiile financiare nebancare care prestează și servicii de plată se supun Legii nr.93/2009 privind instituțiile financiare nebancare dar și legii prezentate);**
- **aplicarea principiului pașaportului european - instituțiile de plată autorizate într-un stat membru pot presta în celelalte state membre serviciile de plată autorizate prin intermediul unei sucursale, unui agent ori în mod direct (activitatea de creditare legată de serviciile de plată este permisă transfrontalier, pe baza pașaportului european, doar în condițiile în care termenul de rambursare a creditului este mai mic de 12 luni). Instituțiile de plată sunt autorizate, înregistrate și supravegheate de autoritatea competentă din statul membru de origine (statul în care este stabilită sub formă de persoană juridică instituția de plată);**

- **acces nediscriminatoriu la sistemele de plăți (cu excepția sistemelor de importanță sistemică) - pentru a permite desfășurarea activității de plată în cadrul unui mediu concurențial efectiv pentru toți prestatorii de servicii de plată. În acest sens se va modifica *Ordonanța de urgență nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului* care reglementează distinct sistemele de plăți și modalitatea de implicare a BNR în autorizarea și supravegherea acestora;**
- **transparența condițiilor și a cerințelor în materie de informare a utilizatorilor cu privire la serviciile de plată – prestatorii de servicii au obligația ca, în cazul operațiunilor de plată singulară, al contractelor-cadru și al operațiunilor de plată prevăzute de acestea, să furnizeze consumatorilor informațiile prevăzute în proiectul de act normativ;**
- **furnizarea în mod gratuit a informațiilor relevante prevăzute în actul normativ – consumatorii au dreptul să primească, în mod gratuit, informațiile relevante, înainte de a deveni parte la un contract de servicii de plată. De asemenea, consumatorul poate solicita, gratuit și în orice moment în timpul relației contractuale, contractul cadru, pentru a avea posibilitatea să compare serviciile oferite de prestatori și condițiile aferente precum și pentru a putea, în caz de litigiu, să își dovedească drepturile și obligațiile contractuale. Mai mult, conform proiectului de act normativ, consumatorii primesc, în mod gratuit, informații de bază privind operațiunile de plată executate, atât în cazul operațiunilor de plată singulare cât și în cazul contractelor cadru. De asemenea, informațiile lunare ulterioare privind operațiunile de plată din cadrul unui contract-cadru sunt furnizate gratuit;**
- **drepturile și obligațiile părților privind prestarea și utilizarea serviciilor de plată – sunt reglementate aspecte privind comisioanele aplicabile, autorizarea operațiunilor de plată, irevocabilitatea unui ordin de plată, achitarea comisioanelor, răspunderea în cazul operațiunilor de plată neautorizate, răspunderea în cazul neexecutării sau executării defectuoase a unei operațiuni de plată;**
- **termenul de executare al unui ordin de plată – termenul de executare pentru ordinele de plată inițiate de plătitor și efectuate în euro sau în moneda oficială a unui stat membru care nu aparține zonei euro este de o zi. În cazul plăților inițiate de sau printr-un beneficiar al plății, dacă nu există un acord explicit între prestatorul de servicii de plată și plătitor care să stabilească un termen de executare mai îndelungat, se aplică același termen de executare de o zi;**

- **creditarea, în contul beneficiarului plății, a întregii sume transferate de plătitor – nici unul dintre intermediarii implicați în executarea operațiunii de plată nu este autorizat să facă deduceri din suma transferată. Cu toate acestea, beneficiarul plății are posibilitatea să încheie un acord cu prestatorul său de servicii de plată, în conformitate cu care acesta din urmă își poate deduce propriile comisioane. Pentru a permite beneficiarului plății să verifice dacă suma datorată este plătită în mod corect, informațiile ulterioare furnizate privind operațiunea de plată trebuie să indice nu doar valoarea totală a fondurilor transferate, ci și valoarea eventualelor comisioane;**
- **împărțirea între părți a plății comisiunelor – în cazul în care operațiunea de plată nu implică un schimb valutar, prestatorul de servicii de plată al plătitorului și cel al beneficiarului plății percep comisioanele direct asupra acestora;**
- **operațiunile de plată neautorizate – utilizatorul serviciilor de plată trebuie să informeze în cel mai scurt timp prestatorul de servicii de plată, dar nu mai târziu de 13 luni de la data debitării, asupra oricărei operațiuni de plată pe care o consideră a fi neautorizată sau executată incorect. Prestatorului de servicii de plată îi revine sarcina probei cu privire la executarea respectivei operațiuni de plată. Mai mult, prestatorul de servicii de plată al plătitorului rambursează imediat plătitorului suma aferentă operațiunii de plată neautorizate respective și, dacă este cazul, readuce contul de plăți debitat, în situația în care s-ar fi aflat dacă operațiunea de plată neautorizată nu s-ar fi efectuat. Totuși, în cazul în care plătitorul nu a păstrat în siguranță elementele de securitate personalizate, acesta suportă pierderile care rezultă din deturnarea unui instrument de plată până la momentul notificării, pierderi de cel mult 150 de Euro sau echivalentul în lei al sumei menționate. Dacă pierderile rezultă în urma fraudei sau a nerespectării, intenționate sau din neglijență gravă, a uneia sau a mai multor obligații prevăzute de proiectul de act normativ, plătitorul suportă toate pierderile legate de orice operațiuni neautorizate;**
- **răspunderea pentru corecta executare a operațiunilor de plată – prestatorul de servicii de plată are răspunderea pentru executarea corectă a tuturor operațiunilor de plată pe care a acceptat să le execute la cererea utilizatorului;**
- **mobilitatea utilizatorilor de servicii de plată – pentru a facilita mobilitatea clienților, consumatorii au posibilitatea să rezilieze un contract-cadru după o perioadă de un an, fără a suporta costuri;**

- **interzicerea transmiterii către utilizatorii serviciului de plată a unui instrument de plată nesolicitat.**

Proiectul de ordonanță de urgență transpune la nivel național în principal aspecte legate de autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de plată, urmând ca acestea să fie detaliate prin reglementări secundare.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu tratează acest aspect.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Impactul asupra mediului de afaceri al proiectului de act normativ constă, în principal, în crearea unui cadru de reglementare unic și înlăturarea barierelor existente în prezent, permițându-se desfășurarea activității de plată în cadrul unui mediu concurențial efectiv pentru toți prestatorii de servicii de plată.

3. Impactul social

Proiectul de act normativ nu tratează acest aspect.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu tratează acest aspect.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Potrivit art. 72 alin.(2) din proiect amenzile încasate se fac venit la bugetul de stat, fără a fi posibilă cuantificarea veniturilor de această natură.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare:

Ulterior intrării în vigoare a Ordonanței de urgență privind serviciile de plată se vor opera modificări și asupra Ordonanței de urgență nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu modificările și completările ulterioare.

La intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență privind serviciile de plată se va abrogă Ordonanța nr.6/2004 privind transferurile transfrontaliere, problematica reglementată de aceasta fiind preluată în proiectul legislativ.

În vederea implementării noilor dispoziții Banca Națională a României va emite un regulament privind instituțiile de plată

Prin proiectul de act normativ se modifică Ordonanța Guvernului nr. 130/2000 privind protecția consumatorilor la încheierea și executarea contractelor la distanță, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 7 martie 2008.

După publicarea actului normativ ce transpune Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr.2007/64 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE, se va modifica Ordonanța Guvernului nr. 85/2004 privind protecția consumatorilor la încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 13 mai 2008.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Proiectul legislativ își propune transpunerea Directivei Parlamentului European și a Consiliului nr.2007/64 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE.

În același timp, directiva furnizează cadrul legal necesar implementării SEPA – Single Euro Payments Area.

Proiectul legislativ asigură transpunerea parțială a Directivei nr.2007/64, întrucât nu a fost desemnată autoritatea competentă pentru exercitarea supravegherii și controlului ulterior al prestatorilor de servicii de plată – persoane juridice, precum și acele prevederi comunitare care conțin elemente tehnice, care urmează a fi transpuse prin

legislație secundară emisă de Banca Națională a României în termenul prevăzut de directivă (1 noiembrie 2009).

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente:

Nu este cazul

4. Evaluarea conformității:

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Secțiunea a 6-a și a 7-a

Consultări efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ și activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

Au fost respectate prevederile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

A fost realizate consultări cu Banca Centrală Europeană pe marginea proiectului de act normativ.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Nu este cazul

2. Alte informații

Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiect de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind serviciile de plată, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

EMIL BOC

